

Bogstavernes lyde

Navn	Lyd	Eksempler	Regler for udtale
a	a1 [a]	<i>tale, sal</i> <i>salt</i>	når <i>a</i> er langt nogle gange når <i>a</i> er kort
	a2 [ɑ]	<i>kaffe, tak</i> <i>gratis, fransk</i>	nogle gange når <i>a</i> er kort efter <i>r</i>
	a+r	<i>arme, smart, par</i>	<i>a+r</i> er én lyd [ɑ], tit lang
b	b [b]	<i>banan, løber, skib</i>	normalt
c	c1 [s]	<i>cirkus, Cenia, Cæsar, cykel,</i>	før <i>i, e, æ</i> og <i>y</i>
	c2 [k]	<i>Cuba, cola, café</i> <i>clementin, Cristina</i>	før <i>u, o</i> og <i>a</i> før konsonant
d	d1 [d]	<i>du, handikap</i>	først i stavelsen
	d2 [ð]	<i>ud</i> <i>møder</i>	efter vokal normalt mellem vokaler
	d3 [-]	<i>land, fuld, ord,</i> <i>kryds, lidt</i>	normalt efter <i>n, l</i> og <i>r</i> før <i>s</i> og <i>t</i>

e	e1 [e]	<i>dele, sne</i> e lastik	når e er langt nogle gange når e er kort i stavelser uden tryk
	e2 [æ]	<i>hjemme, test</i>	tit når e er kort i stavelser med tryk
	e3 [ə]	<i>stole, taskens</i>	tit i stavelser uden tryk (fx sidst i en rod og i bøjningsmorfemer)
e+r	e4 [ɔ]	<i>biler, taskerne</i>	e+r er én lyd i stavelser uden tryk
	e5 [ɑ]	<i>nej</i> leg	før j tit før g
f	f [f]	<i>fin, aften, biograf</i>	næsten altid
g	g1 [g]	gul, lægger, skæg	normalt
	g2 [j]	<i>sælge, leger, røg</i>	tit efter l, e og ø
	g3 [-]	dag <i>besøger</i> salg	tit efter vokal mellem vokaler nogle gange efter l
h	h1 [h]	<i>hilsen, nyhed</i>	normalt
	h2 [-]	<i>hvad, hjælp</i>	før v og j
i	i1 [i]	<i>time, fint</i> tit	når i er langt nogle gange når i er kort
	i2 [e]	<i>ikke, sikker</i>	tit når i er kort i stavelser med tryk
j	j [j]	<i>juli, fjorten, høj</i>	næsten altid
k	k1 [k]	<i>kilo, vokal</i>	først i stavelsen
	k2 [g]	<i>skole</i> pakke <i>væk</i>	tit inde i ord som dobbeltkonsonant sidst i ord
l	l [l]	<i>liter, flaske, sol</i>	altid
m	m [m]	<i>musik, smil, kram</i>	altid

n	n1 [n]	<i>nu, snart, man</i>	normalt
n+g	n2 [ŋ]	<i>lang, hænger</i> <i>bænk, tanke</i>	<i>n+g</i> er én lyd [ŋ] før <i>k</i>
o	o1 [o]	<i>kone, sko</i> <i>politik</i>	når <i>o</i> er langt i stavelser uden tryk
	o2 [ɔ]	<i>komme, op</i>	normalt når <i>o</i> er kort og har tryk
	o3 [å]	<i>ost, bonde</i>	nogle gange når <i>o</i> er kort og har tryk
p	p1 [p]	<i>papir, pæn</i>	først i stavelsen
	p2 [b]	<i>spansk</i> <i>tæppe</i> <i>stop</i>	tit inde i ord som dobbeltkonsonant sidst i ord
q	q [k]	<i>quiz</i>	altid
r	r1 [r]	<i>ris, fransk</i>	før vokal
	r2 [ʀ]	<i>sur, mor, lærte</i>	normalt efter vokal
s	s [s]	<i>sin, huske, pas</i>	næsten altid
t	t1 [t]	<i>tur, udtale</i>	først i stavelsen
	t2 [d]	<i>stil</i> <i>datter</i> <i>slut</i>	tit inde i ord som dobbeltkonsonant sidst i ord
	t3 [ð]	<i>lyset, husket</i>	i bøjningsmorfemet <i>-et</i> ¹
u	u1 [u]	<i>gule, sur</i> <i>nu</i>	når <i>u</i> er langt nogle gange når <i>u</i> er kort
	u2 [å]	<i>lukke, smuk</i>	tit når <i>u</i> er kort

1. Udtalen varierer i forskellige regioner i Danmark

v	v1 [v]	<i>vin, kvart</i> <i>ulv</i>	før vokal nogle gange efter /
	v2 [w]	<i>lav</i> <i>lever</i> <i>kurv</i>	efter vokal normalt mellem vokaler efter <i>r</i>
	v3 [-]	<i>halv, sølv</i>	tit efter /
w	w1 [v]	<i>wienerbrød, wok</i>	normalt før vokal
	w2 [w]	<i>browser, bowle</i>	normalt efter vokal
x	x1 [gs]	<i>taxa, saxofon</i>	normalt
	x2 [s]	<i>xylofon</i>	først i ord
y	y1 [y]	<i>lyse, by</i> <i>tyk</i>	når <i>y</i> er langt nogle gange når <i>y</i> er kort
	y2 [ø]	<i>stykke, synge</i>	nogle gange når <i>y</i> er kort
z	z [s]	<i>zebra, gaze</i>	altid
æ	æ1 [æ]	<i>læse, pæn, fætter</i>	tit
ø	ø1 [ø]	<i>løbe, løs, øl</i>	tit
	ø2 [ö]	<i>høne, søndag, søm</i>	normalt før <i>n</i> og <i>m</i>
	ø3 [ö]	<i>prøve, børn, lørdag</i>	normalt før og efter <i>r</i>
	ø4 [ɔ]	<i>høj</i> <i>løg</i>	før <i>j</i> tit før <i>g</i>
å	å1 [å]	<i>låne, skål</i>	når <i>å</i> er langt
	å2 [ɔ]	<i>blåt, pålæg</i>	når <i>å</i> er kort
å+r	å3 [ɒ]	<i>dårlig, får, årti</i>	å+r er én lyd [ɒ], tit lang

